

**Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի
2007 թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն որոշմամբ**

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (ձև թիվ 5)

Ծանոթագրություն 1.«Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

1.1. Իրավական դաշտ.

ա) բանկի հիմնական գործունեությունը

«Արցախբանկ» ՓԲԸ ունիվերսալ բանկ է, որը ԼՂՀ և ՀՀ տարածքներում տրամադրում է ժամանակակից բանկային ծառայությունների գրեթե լրիվ տեսականի: ԼՂՀ նախագահի հրամանագրի համաձայն «Արցախբանկ» ՓԲԸ-ին վերապահված են նաև հետևյալ լիազորությունները՝ ԼՂՀ կառավարության և այլ պետական մարմինների բանկային սպասարկում, ԼՂՀ պետական բյուջեի սպասարկում: «Արցախբանկ» ՓԲԸ-ն օրենքներով և այլ իրավական ակտերով, ինչպես նաև ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով իրականացնում է հետևյալ ֆինանսական գործառնությունները՝ ընդունում է ցախահանջ և ժամկետային ավանդներ, տրամադրում է առևտրային, սպառողական և հիփոթեքային վարկեր, բացում և վարում է հաշիվներ, այդ թվում՝ այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ, կատարում է դրամական փոխանցումներ, մատուցում է այլ վճարահաշվարկային ծառայություններ, գնում և վաճառում է արժեթղթեր, սպասարկում է հաճախորդի դեպո հաշիվները, գնում և վաճառում (փոխանակում) է արտարժույթ, գնում, վաճառում է թանկարժեք մետաղների բանկային (ստանդարտացված) ծուլակտրոններ և հուշադրամ, իրականացնում է ֆինանսական վարձակալություն, արժեքների ի պահ ընդունում, իրացնում է ապահովագրական վկայագրեր և (կամ) պայմանագրեր, օրենքով սահմանված կարգով իրականացնում է ապահովագրական գործակալի գործառնություններ, իրականացնում է «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված հաշվի օպերատորի գործառնություններ և այլն:

բ) Բանկի գործարար միջավայրը Լեռնային Ղարաբաղի և Հայաստանի հանրապետություններն (այսուհետ երկուսը միասին՝ նաև Հանրապետություն) են: Չնայած 20-րդ դարի 90-ական թվականների սկզբին Հանրապետությունում սկսած բարեփոխումները զգալի արդյունքներ են տվել մակրոտնտեսական կայունության, տնտեսական գործունեության ազատականացման, շուկայական տնտեսության բնականոն զարգացման համար անհրաժեշտ ինստիտուցիոնալ կառույցների ստեղծման և կայացման ոլորտներում, այդուհանդերձ դեռևս առկա են Հանրապետության գործարար միջավայրը անկատար դարձնող մի շարք հիմնախնդիրներ/խոչընդոտներ: Նշվածը առավել հետաքրքիր դրսևորումներ ունի Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում, որտեղ բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերն ավելի են մեծանում՝ կապված մի շարք յուրահատուկ օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ պատճառների հետ, մասնավորապես, պայմանավորված քաղաքական ռիսկով:

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում որևէ ճշգրտումներ, որոնք կարող են առաջանալ վերոնշված ռիսկերով պայմանավորված անորոշությունների հետագայում որոշակի դառնալու արդյունքում: Նման ճշգրտումները կարտացոլվեն բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում այն ժամանակ, երբ դրանք ի հայտ կգան և կլինեն գնահատելի/չափելի:

գ) բանկը որևէ խմբի անդամ չէ:

1.2. Կորպորատիվ կառավարում.

ա) խորհրդի կառուցվածքը, կազմը

«Արցախբանկ» ՓԲԸ խորհուրդը կազմված է խորհրդի նախագահից, նախագահի տեղակալից և 3 անդամներից՝ հետևյալ կազմով.

Խորհրդի նախագահ՝	Հրաչ-Ներսես Կապրիեյան
Խորհրդի նախագահի տեղակալ՝	Աշոտ Արշակի Գոմցյան
Անդամներ՝	

**Արդեն Կրիքորի Սելեֆյան
Լևոն Վարազդատի Ղազարյան
Արթուր Ստեփանի Ճարուխյան**

բ) Տնօրինության կառուցվածքը, կազմը

«Արցախբանկ» ՓԲԸ վարչությունը, կազմված է վարչության նախագահից և 4 անդամներից՝ հետևյալ կազմով.

Վարչության նախագահ՝ Արթուր Վալենտինի Մխիթարյան
Անդամներ՝

**Վահրամ Բորիսի Բաղդասարյան
Պարույր Համլետի Գրիգորյան**

**Ռուզան Վալերիկի Խաչատրյան
Կևորկ Արթինի Թեկազարյան
գ) սեփականության կառուցվածքը**

Ըստ ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ հանդիսանալու հայտանիշի՝

«Արցախբանկ» ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալի 58.6 %-ը պատկանում է ֆիզիկական անձանց, իսկ մնացած 41.4 %-ը՝ իրավաբանական անձանց:

Ըստ ռեզիդենտության հայտանիշի՝

«Արցախբանկ» ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալի 41.4%-ը պատկանում է ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, 51.8%-ը՝ ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց, իսկ մնացած 6.8%-ը՝ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց:

գ) նշանակալից մասնակիցների անունները

«Արցախբանկ» ՓԲԸ նշանակալից մասնակիցներն են.

	Անուն, հայրանուն, ազգանուն	Ստատսությունը, %
1	«Հայաստանի բիզնեսի հիմնադրամ» ՓԲԸ	40.68
2	Հրաչ-Ներսես Կապրիելյան	23.18

«Արցախբանկ» ՓԲԸ բաժնետերերի քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում կազմել է 11 բաժնետեր:

դ) ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը

«Արցախբանկ» ՓԲԸ ղեկավարների աշխատավարձի նշանակումը, ըստ իրավասության պաշտոնների դրույքաչափերի միջակայքում իրականացնում են՝ Խորհուրդը, Վարչության նախագահը (Վարչությունը)՝ ելնելով աշխատակցի գործունեության արդյունքներից:

Բանկի Խորհրդի իրավասության պաշտոններ են՝

ո Վարչության նախագահը /Գործադիր տնօրենը/,

ո Վարչության անդամները,

ո Բանկի Ներքին աուդիտի անձնակազմը:

Վարչության նախագահի իրավասության պաշտոններն են բանկի այլ պաշտոնները և հաստիքները:

ե) արտաքին աուդիտին վճարները:

Բանկի արտաքին աուդիտի ծառայությունների համար վճարվող գումարի չափը որոշում է Բանկի Խորհուրդը:

Ծանոթագրություն 2.<Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն>

«Արցախբանկ» ՓԲԸ-ում հաշվապահական հաշվառումը վարվում և ֆինանսական հաշվետվությունները կազմվում են<Հաշվապահական հաշվառման մասին> Հայաստանի Հանրապետության օրենքի, հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների, ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների, բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված<Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության> և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող իրավական այլ ակտերի համաձայն: Հաշվապահական հաշվառումը վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու որևէ հարցի վերաբերյալ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներում և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտերում մոտեցումների բացակայության դեպքում Բանկը մշակում է դրանք ինքնուրույն՝ ելնելով նման հարցերին առնչվող հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներից և ցուցումներից,<Հաշվապահական հաշվառման մասին> Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու սկզբունքներից,

ֆինանսական հաշվետվությունների տարրերի սահմանումներից, ճանաչման չափանիշներից և չափման հիմունքներից:

Հաշվապահական հաշվառման խնդիրներն են՝

ա. տնտեսական գործառնությունների և Բանկի գործունեության արդյունքների վերաբերյալ ամբողջական և արժանահավատ տեղեկատվության ձևավորումը,

բ. գույքի առկայության և շարժի, նյութական, աշխատանքային և ֆինանսական միջոցների օգտագործման նկատմամբ վերահսկողության ապահովումը,

գ. ֆինանսատնտեսական գործունեության բացասական երևույթների մասին ժամանակին զգուշացումը:

Բանկի հաշվապահական հաշվառումը վարվում է՝

ա. Հայաստանի Հանրապետության արժույթով՝ հայկական դրամով,

բ. կրկնակի գրանցման եղանակով՝ ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանին և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգին համապատասխան,

գ. անընդհատ՝ Բանկի գրանցման պահից մինչև օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նրա վերակազմակերպումը կամ լուծարումը։

Պատասխանատվությունը հաշվապահական հաշվառման վարման համար

Բանկում հաշվապահական հաշվառման կազմակերպման համար պատասխանատու է Բանկի Վարչության նախագահը։

Բանկի Հաշվապահական հաշվառման դեպարտամենտի տնօրեն–գլխավոր հաշվապահը պատասխանատու է հաշվապահական հաշվառումը վարելու, ֆինանսական հաշվետվությունները ժամանակին պատրաստելու և ներկայացնելու համար։

Բանկի գլխավոր հաշվապահն ապահովում է տնտեսական գործառնությունների վերահսկումը և իրական արտացոլումը հաշվապահական հաշվառման մեջ։ Գլխավոր հաշվապահի պահանջների կատարումը՝ կապված հաշվապահական հաշվառման համար անհրաժեշտ տվյալների ու փաստաթղթերի ներկայացման հետ, պարտադիր է Բանկի բոլոր աշխատակիցների համար։

Հաշվապահական հաշվառման կազմակերպումը

Բանկում հաշվապահական հաշվառումը տարվում է համակարգչային ծրագրային ապահովման միջոցով։

Հաշվապահական հաշվառման գրանցումները կատարվում են օրենսդրական պահանջներին համապատասխանող սկզբնական հաշվառման փաստաթղթերի հիման վրա, որոնք արձանագրում են տնտեսական գործառնության կատարումը։ Փաստաթղթերը ժամանակին և ամբողջական ձևակերպման, հաշվապահական հաշվառման մեջ արտացոլելու համար պատասխանատու է Բանկի Հաշվապահական հաշվառման դեպարտամենտը՝ Բանկի ներքին կանոնակարգերին համապատասխան։ Հաշվապահական հաշվառման բոլոր գրանցումները կատարվում և հաստատվում են առնվազն<երկու անձի> սկզբունքով։

Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածը։

Հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու սկզբունքները

Բանկը հաշվապահական հաշվառումը վարելիս և ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս պահպանում է անընդհատության, հետևողականության, հաշվեգրման, հասկանալիության, էականության, միասնականության, արժանահավատության, համադրելիության, հաշվանցման և սահմանազատման սկզբունքները։

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և գնահատումների ընտրված տարբերակներ.

Եկամուրների և ծախսերի ճանաչում

Բանկում եկամուտների և ծախսերի հաշվառումը տարվում է հաշվեգրման սկզբունքին համապատասխան։ Բանկի թղթակցային հաշիվներից, տեղաբաշխված վարկերից և ավանդներից, պետական կարճաժամկետ պարտատոմսերից, հետզնման համաձայնագրերից և այլ գործարքներից ստացվելիք տոկոսները վերագրվում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր, որոնց հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը կամ այլ փաստաթղթերը։

Բանկի կողմից ներգրավված վարկերի, ժամկետային ավանդների և այլ ժամկետային պարտավորությունների, (հատուկ դեպքերում՝ առանձին պայմանագրերով նաև՝ ցպահանջ ավանդների) գծով վճարվելիք տոկոսները ծախս են ճանաչվում յուրաքանչյուր օր։

Հիմնական միջոցների ամորտիզացիան կատարվում է յուրաքանչյուր օր։

Ստացվելիք և վճարվելիք վարձավճարները, աուդիտի գծով ծախսերը, և այլ հաշվեգրումները կատարվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը։

Արտարժութային գործառնություններ

Արտարժույթով կատարված գործարքները հաշվառվում են ՀՀ դրամով կիրառելով գործարքի օրվա արժութային շուկայի միջին փոխարժեքը։ Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերազնահատվում են՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ արժութային շուկայի միջին փոխարժեքը։ Արտարժութային գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվների և պարտավորությունների վերազնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտ կամ ծախս։

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 մարտ 2015թ.	31 դեկտեմբեր 2014թ.
«Հ դրամ/ԱՄՆ դոլար	471.13	474.97
«Հ դրամ/1 եվրո	505.29	577.47

Շահութահարկ և այլ հարկեր

Շահութահարկը հաշվարկվում է ԼՂՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջների համաձայն: Հետաձգված հարկերը, եթե առկա են այդպիսիք, առաջանում են ակտիվի կամ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և դրա հարկային բազայի միջև եղած ժամանակավոր տարբերություններից: Ակտիվի կամ պարտավորության հարկային բազան դա գումար է, որը հարկային նպատակներով վերագրվում է այդ ակտիվին կամ պարտավորությանը: Ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքով առաջացած հետաձգված հարկային պարտավորությունների գծով, եթե առկա են այդպիսիք, մասհանումները կատարվում են ամբողջությամբ: Հետաձգված ակտիվները ճանաչվում են այն չափով, որքանով որ հավանական է տվյալ ակտիվների իրացումը:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության առումով դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, «Հ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից և այլ ֆինանսական հաստատություններում ընթացիկ հաշիվներից:

Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ ֆինանսական հաստատություններում տարբեր ժամանակաշրջանների համար բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ:

Ֆինանսական գործիքների ճանաչում

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Առևտրական նպատակներով պահվող արժեթղթեր՝ արժեթղթեր, որոնք ձեռք են բերվել կամ առաջացել են հիմնականում գների կամ դիվերային հավելագների (մարժաների) կարճաժամկետ տատանումներից շահույթ ստանալու նպատակով: Արժեթուղթը պետք է դասակարգվի որպես առևտրական նպատակներով պահվող, եթե այն, անկախ դրա ձեռք բերման պատճառից, այնպիսի պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ: Առևտրական նպատակներով պահվող արժեթղթերը սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով և հետագայում վերաչափվում են իրական արժեքով՝ ելնելով գործող շուկայական գներից: Համապատասխան իրացված և չիրացված բոլոր օգուտներն ու վնասները գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության առևտրական նպատակներով պահվող արժեթղթերից ստացված զուտ եկամուտներ հոդվածում:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր՝ ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ֆինանսական ակտիվներ, որոնք Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի

պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսային մեթոդը:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր` արժեթղթեր, որոնք մինչև մարման ժամկետը պահվող կամ առևտրական նպատակներով պահվող արժեթղթեր չեն։ Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած իրացված և չիրացված շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին որպես իրական արժեքի վերագնահատման պահուստ։ Երբ արժեթղթերը վաճառվում են, դրանց իրական արժեքի գծով ճշգրտումները ճանաչվում են որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված արժեթղթերից շահույթ կամ վնաս ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում։ Երբ առկա է օբյեկտիվ վկայություն, որ ներդրման գումարը արժեգրվված է, ապա կուտակված զուտ վնասը, որը ճանաչվել էր ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, հանվում է սեփական կապիտալից և ճանաչվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, և ակտիվը հաշվեկշռում հաշվառվում է փոխհատուցվող գումարով, որն իրենից ներկայացնում է համանման ֆինանսական գործիքների համար օգտագործվող ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի կիրառմամբ գեղչված ապագա դրամական միջոցների հոսք։ Երբ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ֆինանսական ակտիվների գծով առկա է կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ վկայություն, այդ ակտիվները վերադասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող։ Սեփական կապիտալի իրական արժեքի վերագնահատման պահուստին նման ակտիվների գծով նախկինում ուղղակիորեն վերագրված շահույթի ու վնասի գումարները մնում են սեփական կապիտալում մինչև համապատասխան ֆինանսական ակտիվի օտարումը, երբ վերջինի հետևանքով առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։

Բաժնեպոմսեր և ֆիքսված եկամրաբերություն չունեցող արժեթղթեր

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերում ներդրումները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով և հետագայում վերաչափվում են իրական արժեքով՝ ելնելով գործող շուկայական գներից։ Երբ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն որոշվել, բաժնետոմսերում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած դրանց գծով հնարավոր կորուստների պահուստները։

Հեղզնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրերը Բանկի կողմից օգտագործվում են իր առևտրային գործունեության և դրամական միջոցների ընթացիկ կառավարման շրջանակներում։ Նշված գործարքները դիտվում են որպես արժեթղթերի ապահովվածությամբ միջոցների տրամադրում։ Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես ‘Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր’ և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված։ Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում։

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ և չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում։

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը։

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության։

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները։ Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։ Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը։ Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից։ Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեգրկումից պահուստների գումարներով։

Ֆինանսական ակտիվների արժեգրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին Բանկն իրականացնում է արժեգրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար։

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեգրկվում է և արժեգրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեգրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների (‘ծախսային իրադարձություն’) արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել։

Արժեգրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանակացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազրում են վարկառուի և չվճարումների վրա։

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեգրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն։ Անհատական գնահատման արդյունքում արժեգրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով։ Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեգրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում։

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեգրկման վերաբերյալ, արժեգրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն։ Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեգրկման պահուստի միջոցով, արժեգրկումից ծախսը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։ Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեգրկումից ծախս չափելու համար գեղջման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն

է։ Բանկը կարող է արժեգրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը։

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և

իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ։

Արժեգրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ։

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեգրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների

պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա։ Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի

վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով։

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ)։ Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար։

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին։

Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեգրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեգրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեգրկման ծախսը

ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով։ Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին։

Վերանայված վարկեր

Որտեղ հնարավոր է, Բանկն փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը։ Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության։ Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց։ Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն։ Վարկերը շարունակում են մնալ արժեգրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը։

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեգրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում

ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեգրկումից գումարների, կապիտալից վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեգրկումից կորուստների հակադարձում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում։ Վաճառքի

համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեգրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական

արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո։

Վարկերի և այլ փոխարվությունների գծով արժեգրկումից պահուստներ

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի

ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թուլությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալության գծով հաշվեզրված վարձավճարները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս գծային հիմունքով:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով: Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին ետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման

համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանվում է գնման գնից:

Հետագա ծախսերը, որոնք վերաբերում են արդեն ճանաչված հիմնական միջոցների միավորին, ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի կազմակերպություն: Մյուս բոլոր հետագա ծախսերը պետք է ճանաչվեն որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի ծախսեր:

Հիմնական միջոցների արժեքը փոխհատուցվում է դրանց մաշվածության հաշվեզրման միջոցով: Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվեզրման համար Բանկը սահմանում է հետևյալ նորմերը.

Հիմնական միջոցի անվանումը	տարիներ
Շենքերի և շինությունների համար	20 տարի
Հաշվողական և համակարգչային տեխնիկայի համար	2 տարի
Ռոբոտատեխնիկա	3 տարի
Փոխադրամիջոցների համար	5 տարի
Այլ հիմնական միջոցների համար	5 տարի
Մինչև 50,000 դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցների համար	1 տարի

Հիմնական միջոցների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը, որի համաձայն ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում կատարվում են հավասարաչափ հատկացումներ:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձեռքբերման արժեքով: Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով դրանց հնարավոր

օգտագործման ժամկետներից: Վերջինների որոշման անհնարինության դեպքում ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն նվազագույն ժամկետը սահմանվում է տասը տարի:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Վերագնահատումներ

Բանկի շենքի, փոխադրամիջոցների, սարքավորումների և այլ հիմնական միջոցների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման դեպքում՝ Բանկի համապատասխան լիազոր մարմնի որոշմամբ կարող է կատարել դրանց վերագնահատում: Այն կատարվում է մասնագիտական որակավորում ունեցող գնահատողների կողմից: Ընդ որում եթե վերագնահատվում է հիմնական միջոցների միավորը, ապա հիմնական միջոցների ամբողջ դասը, որին պատկանում է այդ ակտիվը, նույնպես պետք է վերագնահատվի: Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասին վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Ներգրաված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են Կառավարության և Կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Բաժնեդիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Շահույթի բաշխումը

Շահույթից պահուստների ստեղծումը, օգտագործումն ու շահաբաժինների վճարումն իրականացվում է Բանկի կանոնադրության և «Արցախբանկ» ՓԲԸ շահութաբաժինների վճարման» կարգի համաձայն:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվեկշռում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ծանոթագրություն 3. <Ձուր փոկոսային և նմանադիպ եկամուտներ>

<i>Տոկոսային և նմանադիպ եկամուտներ</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	1,416	4,293
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	2,211,451	2,181,161
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	195,903	207,142
Տոկոսային եկամուտ 'Ռեպո' պայմանագրերից	14,195	63,805
Այլ տոկոսային եկամուտ	0	0
Ընդամենը	2,422,965	2,456,401

<i>Տոկոսային և նմանադիպ ծախսեր</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ավանդների և վարկերի դիմաց	265,577	325,748
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	1,209,046	1,122,680
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	0	0

Տոկոսային ծախսեր Ռեպո պայմանագրերի դիմաց	258,022	76,374
Այլ տոկոսային ծախսեր	8	
Ընդամենը	1,732,653	1,524,802

Զուգ փոկոսային և նմանարիպ եկամուտ	690,312	931,599
--	----------------	----------------

Ծանոթագրություն 4. <Կոմիսիոն և այլ վճարների փեսքով եկամուտներ և ծախսեր>

Կոմիսիոն և այլ վճարների փեսքով եկամուտներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ղրամարկղային գործառնություններից	42,011	53,800
Հաշվարկային ծառայություններից	35,360	50,492
Երաշխիքներից, ակրեդիտիվներով գործառնություններից	9,437	6,273
Վճարային քարտերի սպասարկումից	36,551	28,167
Այլ կոմիսիոն վճարներ	80	0
Ընդամենը	123,439	138,732

Կոմիսիոն և այլ վճարների փեսքով ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	4,296	23,616
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	0	4,774
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	1,429	2,836
Այլ կոմիսիոն վճարներ	0	5,672
Ընդամենը	5,725	36,898

Արագված զուգ կոմիսիոն և այլ վճարներ	117,714	101,834
--	----------------	----------------

Եկամուտ շահաբաժիններից	0	0
-------------------------------	----------	----------

Ծանոթագրություն 5. <Զուգ եկամուտ առևտրային գործառնություններից>

Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումներից	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	6,004	0
Աձանցյալներից	6,004	
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	-7,295	-9,428

Ընդամենը	-1,291	-9,428
Արտարժույթային գործառնություններից	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	82,213	46,399
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	-22,316	6,275
Ընդամենը	59,897	52,674
Թանկարժեք մեքաղների բանկային սրանդարագված	Հաշվետու	Նախորդ ժամանակաշրջան
հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	-1,144	17,999
Ընդամենը	-1,144	17,999
Չուր եկամուտ առևտրային գործառնություններից	57,462	61,245

Ծանոթագրություն 6.<Այլ գործառնական եկամուտ>

Այլ գործառնական եկամուտ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	105,087	124,858
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	90,267	86,397
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	410	998
Այլ եկամուտներ	7,509	4,186
Ընդամենը	203,273	216,439

Ծանոթագրություն 7.<Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կապարված զուտ մասհանումներ>

Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխադրությունների գծով	Ծանոթ.	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	16	3,342,537	1,882,398
Պահուստին կատարված մասհանումներ		5,445,683	6,416,395
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ		1,037,302	3,067,965
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		4,408,381	3,348,430
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		343,237	1,169,287
Պահուստի օգտագործում		-5,434,610	-3,057,578
Վերջնական մնացորդ			2,659,545

Վաճառքի համար մարչելի ֆինանսական ակտիվների գծով	Ծանոթ.	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
--	--------	------------------------	----------------------

Սկզբնական մնացորդ	17	3,507	1,188
Պահուստին կատարված մասհանումներ			3,507
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ		3,507	1,188
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		-3,507	2,319
Վերջնական մնացորդ		0	3,507

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների գծով	Ծանոթ.	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	18	0	4,000
Պահուստին կատարված մասհանումներ			12,400
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ			16,400
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		0	-4,000
Վերջնական մնացորդ		0	0

Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին	4,404,874	3,346,749
--	------------------	------------------

Ծանոթագրություն 8. <Ընդհանուր վարչական ծախսեր>

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	526,394	495,184
Ծախսեր սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	0	0
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	80	1,111
Գործուղման ծախսեր	1,881	4,530
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	45,798	52,144
Ապահովագրության ծախսեր	1,064	1,025
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	22,262	25,282
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	37,157	37,092
Առօրյա աշխատանքի և խորհրդատվական ծախսերի գծով ծախսեր	10,200	3,698
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	17,742	22,516
Տրանսպորտային ծախսեր	6,893	15,315
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	24,463	35,715
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	17,811	21,100
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	4,109	591
Այլ վարչական ծախսեր	32,175	16,950
Ընդամենը	748,029	732,253

Բանկի շխատակիցների միջին թվաքանակը՝ 658 մարդ:

Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը՝ 283.033 հազ դրամ:

Ծանոթագրություն 9.<Այլ գործառնական ծախսեր>

Այլ գործառնական ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	1,000	555
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	4,240	3,502
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	8,031	8,434
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	126,868	114,897
Ավանդների երաշխավորման հիմանդրամին հատկացումներ	14,473	12,323
Այլ ծախսեր	2,929	3,873
Ընդամենը	157,541	143,584

Ծանոթագրություն 10.<Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս>

Բանկը վերահսկվող կազմակերպություններուն ներդրումներ չունի:

Ծանոթագրություն 11.<Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)>

Շահութահարկի գծով ծախս	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	0	0
Հետաձգված հարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)		
Ընդամենը	0	0

Գործող օրենսդրության համաձայն կիրառվող շահութահարկի դրույքաչափը 20% է :

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	Նախորդ ժամանա-կաշրջան	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	-4,241,675	-	-307,241	-
Շահութահարկ՝ դրույքաչափով		20		20
Չհարկվող եկամուտներ				
Չնվազեցվող ծախսեր				
Շահութահարկի գծով ծախս	0		0	

11.3. Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը.

	Մնացորդը նախորդ ժամանակա-շրջանի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ

Հեղաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝			
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի գծով	35600	0	35600
Ստեղծված պահուստների գծով			
Այլ պարտավորությունների գծով	35600	0	35600
Հեղաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	311,873	0	311,873
Հիմնական միջոցների գծով	311,874		311,873
Ստեղծված պահուստների գծով			
Ձուր հեղաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	-276,273	0	-276,273

Ծանոթագրություն 12.-Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ>

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
<u>Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ</u>		
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	-4,241,675	-307,241
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակա-շրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	-4,241,675	-307,241
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	221,223	131,223
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ		

Ծանոթագրություն 13-ի տարրերն են.

13-1. <Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ << կենտրոնական բանկում>

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
<u>Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ << կենտրոնական բանկում</u>		
Կանխիկ դրամական միջոցներ	1,195,652	450,055
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	788,221	371,942
Թղթակցային հաշիվներ << ԿԲ-ում*	10,824,247	8,551,635
Դեպոնացված միջոցներ << ԿԲ-ում**	80,000	220,000
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ << ԿԲ-ում	12,888,120	9,593,632
Հուշադրամ	175,193	176,767

*Թղթակցային հաշիվները << ԿԲ-ում ներառում են << բանկային օրենսդրության համաձայն բանկի ներգրավված միջոցների դիմաց հաշվարկված պարտադիր պահուստավորման ենթակա միջոցները : Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պարտադիր պահուստավորման ենթակա միջոցների միջին գումարը կազմել է 48192.7 մլն.դրամ :

**<< ԿԲ-ում դեպոնացված 80 մլն դրամի գումարը իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ :

13-2. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, որոնք ներառվում են դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում:

«Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության» մեջ «Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում/վերջում» տողերում ներառված են հետևյալ հոդվածները.

կանխիկ դրամը, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները և այլ բանկերում թրթրակցային հաշիվները :

Ծանոթագրություն 14.<Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ>

<u>Ընթացիկ հաշիվներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերում	4,244,010	4,517
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	83,209	20,603
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	80,377	89,608
Հաշվեգրված տոկոսներ	0	0
Ընդամենը	4,407,596	114,728
<u>Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ</u>		
ՀՀ բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ		
ՀՀ բանկերում՝ այլ	11,870	2,049
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում այլ		
Ռեպո պայմանագրեր ՀՀ բանկերի նկատմամբ		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	11,870	2,049
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	4,419,466	116,777

<u>Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ</u>		
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
վարկեր և ավանդներ	37,690	37,997
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	392,119	313,754
այլ	71,705	71,593
Հաշվեգրված տոկոսներ	2,658	588
Ընդամենը	504,172	423,932
Զուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,923,638	540,709

ՀՀ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ այլ պահանջներում 63.3մլն. դրամի գումարը իրենից ներկայացնում է Արմենիան Քարդ ՓԲԸ-ում դեպոզիտավորված Master Card վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ :

3.1 Ծանոթագրություն 15.<Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ>

Ծանոթագրություն 15-ի տարրերն են՝

<u>Պետական արժեթղթեր</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝	413,245	405,207

զանձապետական պարտատոմսեր	413,245	405,207
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ- (Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝		
զանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ- (Բաա3) -ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների		
զանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	413,245	405,207

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից<Գ -> և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր	0		0	

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				

ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր		0		0

Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր		0		0
--	--	---	--	---

Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Վարկեր, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող վարկառուների ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող վարկառուների				
Հիփոթեկ				
Սպառողական վարկեր				
Այլ				
Ածանցյալ գործիքներ				
Ֆյուչերս				
Ֆորվարդ				
օպցիոն				
ավոպ				
այլ				
Ընդամենը		0		0
Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ		0		0

Ծանոթագրություն 16. <Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառվածություններ>

Տրված վարկեր և այլ փոխառվածություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վարկեր, այդ թվում՝	44,838,147	42,004,974
հիփոթեքային	12,143,875	12,575,661
Օվերդրաֆտ	12,410,424	17,153,126
Վարկային քարտեր	3,762,121	3,822,097
Ֆակտորինգ	1,408,724	1,453,627
Ֆինանսական լիզինգ	53,861	126,691
ԻՅՄԻ ԶՍԿՅ »ՌՅՅԵՀՆՅՌ	0	0
Ածանցյալ գործիքներ	50,435	
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	1,828,817	2,465,352
Ընդամենը վարկեր	64,352,529	67,025,867
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների գծով հնարավոր կոռուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	-2,659,545	-3,342,537
Ընդամենը զուտ վարկեր	61,692,984	63,683,330

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխառվածությունների կառուցվածքը	Հաշվետու ժամանակաշրջան		Նախորդ ժամանակաշրջան	
	գումարը/քանակը		գումարը/քանակը	
Վարկեր և փոխառվածություններ, որից	62,523,712	43,624	64,560,515	41,957
արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխառվածություններ, այդ թվում՝	9,101,612	4,531	11,892,105	2,212
ժամկետանց	2,200,061	3,059	4,190,712	1,619
վերաձևակերպված*	0	0		
վերաֆինանսավորված*				
հաշվեզրկված տոկոսներ	1,828,817		2,465,352	
Ընդամենը վարկեր	64,352,529		67,025,867	
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	-2,659,545		-3,342,537	
Ընդամենը զուտ վարկեր	61,692,984		63,683,330	

* Վերաձևակերպված և վերաֆինանսավորված ակտիվների սահմանումը տրված է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգում>:

Տրամադրված վարկերի և փոխառվածությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Պետական ձեռնարկություններ	18,556,303	14,281,521
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	11,330,672	15,722,328
խոշոր ձեռնարկություններ	3,803,555	2,156,351
փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	7,527,117	13,565,977
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	30,804,080	31,986,788
սպառողական վարկեր	18,660,205	19,411,127
հիփոթեքային վարկեր	12,143,875	12,575,661
Անհատ ձեռնարկատերեր	1,832,657	2,569,878
Հաշվեզրկված տոկոսներ	1,828,817	2,465,352
Ընդամենը վարկեր	64,352,529	67,025,867
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառվածությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	-2,659,545	-3,342,537
Ընդամենը զուտ վարկեր	61,692,984	63,683,330

* Փոքր և միջին ձեռնարկությունների չափորոշիչները սահմանված են «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» ՀՀ օրենքով:

խոշոր վարկառուներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի ընդհանուր գումարը կազմել է 6 480 355 ՀՀ հազ դրամ, տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկային պորտֆելում՝ 10.5 %, տոկոսային հարաբերակցությունը կապիտալի նկատմամբ՝ 49.37 %:

Տրամադրված վարկերի և փոխառվածությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	% հարաբերությունը	Նախորդ ժամա-նակա-շրջան	% հարաբերությունը
Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և ձկնորսություն	1,102,368	1.79	1,162,154	1.81
Հանրագործական արդյունաբերություն և բազահանրեղի շահագործում	496,923	0.81	520,714	0.81
Մշակող արդյունաբերություն	2,557,362	4.15	3,165,181	4.92
Էլեկտրականության, գազի, գոյորշու և լավորակ օդի մատակարարում	4,483	0.01	0	-
Ջրամատակարարում, կոյուղի, թափոնների կառավարում և վերամշակում	0	-	0	-
Շինարարություն	4,277,303	6.93	6,036,601	9.39
Առևտուր	3,396,942	5.51	4,088,289	6.36
Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն, այդ թվում՝	47,570	0.08	96,649	0.15
Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպու	732,589	1.19	1,151,619	1.79
Տեղեկատվություն և կապ	5,561	0.01	6,615	0.01
Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն	6,576	0.01	-	-
Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեություն,	8,317	0.01	22,852	0.04
Կրթություն	53,588	0.09	60,049	0.09
Առողջապահություն	75,735	0.12	84,283	0.13
Մշակույթ, Գվարճություն, հանգիստ	12,246	0.02	15,717	0.02
Հիպոթեկային վարկեր	11,688,814	18.95	12,069,573	18.78
Սպառողական վարկեր	13,519,986	21.91	13,852,101	21.55
Տնտեսության այլ ճյուղեր	23,706,623	38.43	19,481,868	30.31
Այդ թվում՝ Հաշվեգրված տոկոսներ	1,828,817		2,465,352	
Ընդամենը	61,692,984		64,279,618	

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ունի հետևյալ տեսքը.

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	Հաշվետու ժամանակաշրջան	% հարաբերությունը	Նախորդ ժամա-նակա-շրջան	% հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	62,523,133	100.00	64,557,919	100.00
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ*	383	0.00	1,926	0.00
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ*	196	0.00	670	0.00
Հաշվեգրված տոկոսներ	1,828,817		2,465,352	
Ընդամենը	64,352,529		67,025,867	

Ծանոթագրություն 17.<Վաճառքի համար մարտի ֆինանսական ակտիվներ>

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր

	2015 1-ին եռ. չցուցակված	2014 չցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի		
կապիտալի գործիքներ	31,457	118,543
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	31,457	118,543

Ներդրումների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	0	3,507
---	---	-------

Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի Ֆինանսական ակտիվներ	31,457	122,050
---	---------------	----------------

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները.

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը	Բաժնեմասը
1.<Արմենիան Քարտ> ՓԲԸ	պլաստիկ քարտերով գործառնություններ	« ք. Երևան	21.01.03	12,143	2
2.<ԱՔՈԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ> ՓԲԸ	վարկային բյուրո	« ք. Երևան	27.11.07	19,314	9.65
Ընդամենը				31,457	

3.1 Ծանոթագրություն 18.<Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ>

Ծանոթագրություն 18-ի տարրերն են՝

<u>Պետական արժեթղթեր</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
« ք. Երևան» պետական պարտատոմսեր, այդ թվում՝	5,074,805	5,540,313
գանձապետական պարտատոմսեր	5,074,805	5,540,313
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝		
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝		
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
Հաշվեգրված տոկոսներ		12
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	5,074,805	5,540,325

« ք. Երևան» պետական արժեթղթեր

	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդալին հավաստագրեր				
այլ				

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից<Գ -> և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի, այդ թվում՝	0	0
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ		-
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ		
ավանդային հավաստագրեր		
այլ		
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի, այդ թվում՝	629,253	733,407
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	629,253	733,407
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ		
ավանդային հավաստագրեր		
այլ		
Հաշվեգրված տոկոսներ	0	0
Ընդամենը	629,253	733,407

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր

	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի, այդ թվում՝				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
այլ				
Հաշվեգրված տոկոսներ				
Ընդամենը	0		0	
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների արժեգրկում (ինարավոր կորուստների պահուստ) (ծանոթ. 7)	0		0	
Զուտ ներդրումներ մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներում	5,704,058		6,273,732	

Ծանոթագրություն 19.<Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում>

Բանկը չունի ներդրումներ վերահսկվող անձանց կապիտալում:

Ծանոթագրություն 20.<Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ>

Հիմնական միջոցներ

Հողվածի անվանումը	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմն.միջոցներ	Հիմն. միջ.գծով կապ. ներդ.	Վարձակիմ ն.միջգծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	4,462,669	1,080,076	192,955	833,024	229,719	137,179	6,935,622
Ավելացում	676	24,179	4,743	30,391	11,913		71,902
Օտարում		- 17,882		- 22,402			- 40,284
Վերադասակարգում	43,712						
Վերագնահատում							-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	4,507,057	1,086,373	197,698	841,013	241,632	137,179	7,010,952
Ավելացում		3,521	2,057	4,242	5,400		15,220
Օտարում			- 11,609		- 85		- 11,694
Վերագնահատում							
Վերադասակարգում		- 7,836		7,836			-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	4,507,057	1,082,058	188,146	853,091	246,947	137,179	7,014,478
Կուտակված մաշվածություն							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	1,502,685	798,947	131,420	379,588		37,856	2,850,496
Ավելացում	53,388	40,776	6,604	22,192		3,088	126,048
Օտարում		- 17,792		- 20,313			- 38,105
Վերագնահատում							
Վերադասակարգում							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	1,556,073	821,931	138,024	381,467		40,944	2,938,439
Ավելացում	53,335	38,681	5,713	21,594		2,532	121,855
Օտարում			- 7,047				- 7,047
Վերագնահատում							
Վերադասակարգում		- 7,836		7,836			-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	1,609,408	852,776	136,690	410,897		43,476	3,053,247
Չուտ հաշվենշտան արժեք							
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2,897,649	229,282	51,456	442,194	246,947	93,703	3,961,231
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2,950,984	264,442	59,674	459,546	241,632	96,235	4,072,513

Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ի 3 ձԿԻ 3 ԿՊՈՒՆ. ՄՅՄԻՇ ԳԳ ԿԼԵՎԵՆՏԻ. ՅԻՐ ՇԻԿՆԻՍԻ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	124,940	58,901	1,080		184,921
Ավելացում	3,894	60	-	2,295	6,249
Վերադասակարգում					0

Օտարում		-24,566			-24,566
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	128,834	34,395	1,080	2,295	166,604
Ավելացում		949			949
Օտարում					0
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	128,834	35,344	1,080	2,295	167,553
Կուտակված մաշվածություն					
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	46,091	45,485	705		92,281
Ավելացում	3,664	2,337	27		6,028
Վերադասակարգում					0
Օտարում		-24,566			
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	49,755	23,256	732		73,743
Ավելացում	3,670	1,316	27		5,013
Օտարում					0
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	53,425	24,572	759		78,756
Զուտ հաշվեկշռային առժեք					0
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	75,409	10,772	321	2,295	88,797
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	79,079	11,139	348	2,295	92,861

Ծանոթագրություն 21. <Այլ ակտիվներ>

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	98,329	393,119
Ընդամենը	98,329	393,119

Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	0	0
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով	271,767	298,155
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	724	0
Կանխավճարներ մատակարարներին	43,457	39,793
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	271,013	232,297

Այլ դերհտորական պարտքեր և կանխավճարներ		
Ընդամենը	586,961	570,245

Այլ ակտիվներ Պահեստ	24,376	26,047
Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	2,721,302	2,713,091
Այլ ակտիվներ	1,539	16,758
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,754,695	2,759,776
Ընդամենը այլ ակտիվներ	3,439,985	3,723,140

Ծանոթագրություն 22.<Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ>

Ընթացիկ հաշիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերի	1,015,248	803,136
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի		
Հաշվեգրված տոկոսներ	5,431	1,171
Ընդամենը	1,020,679	804,307
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ	499,936	999,921
վարկեր *	11,292,023	7,361,823
ոռնալի (հետգնման) պայմանագրեր	5,794,361	6,591,369
այլ	421,354	322,927
Հաշվեգրված տոկոսներ	70,924	66,922
Ընդամենը	18,078,598	15,342,962
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
ընթացիկ հաշիվներ	36,587	31,249
վարկեր և ավանդներ	3,818,947	4,216,528
այլ	12,924	0
Հաշվեգրված տոկոսներ	26,274	28,762
Ընդամենը պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22,994,009	20,423,808

Ծանոթագրություն 23.<Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ>

ՀՀ Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հաշիվներ	685,911	987,543
Ժամկետային ավանդներ	9,700,620	5,509,048

Այլ	0	0
Հաշվարկված տոկոսներ	37,407	17,823
Ընդամենը	10,423,938	6,514,414
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	1,835,799	2,551,388
Ժամկետային ավանդներ	6,360,372	6,715,426
Այլ	32,809	105,103
Հաշվարկված տոկոսներ	33,079	36,347
Ընդամենը	8,262,059	9,408,265
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	747,809	495,493
Ժամկետային ավանդներ	10,224,501	9,753,301
Հաշվարկված տոկոսներ	6,830	7,397
Այլ	365	120,279
Ընդամենը	10,979,505	10,376,470
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	57,893	98,465
Այլ	222	0
Ընդամենը	58,115	98,465
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	4,000,661	4,550,716
Ժամկետային ավանդներ	21,134,051	21,521,501
Այլ	140,636	215,821
Հաշվարկված տոկոսներ	128,668	118,985
Ընդամենը	25,404,016	26,407,023
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	665,233	747,727
Ժամկետային ավանդներ	2,295,255	2,351,747
Այլ	10	10
Հաշվարկված տոկոսներ	11,434	10,751
Ընդամենը	2,971,932	3,110,235
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	58,099,565	55,914,872

ԼՂՀ կառավարության կողմից բանկում ներդրվում են ավանդներ երեք և ավելի երեխաների ծննդյան դեպքում մինչև երեխայի 18 դառնալը ժամկետով: 31.03.15 թ-ի դրությամբ վերոնշյալ ավանդների ընդհանուր գումարը կազմել է 5 006 456 Ն³ ½ ՀՀ դրամ

31.03.15թ-ի դրությամբ հաճախորդների ընթացիկ և ժամկետային հաշիվների քանակը՝

Ընթացիկ հաշիվներ	100,156
Ժամկետային ավանդներ	6,232

Ծանոթագրություն 24.<Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր>

Բանկը արժեթղթեր չի թողարկել:

Ծանոթագրություն 25. <Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություններ>

Բանկը չունի առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ:

Ծանոթագրություն 26. <Վճարվելիք գումարներ>

<u>Վճարվելիք գումարներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Շահաբաժիններ	9,476	9,476
Ավանդների ապահովագրության գծով	14,473	14,475
Այլ	14,074	22,160
Ընդամենը	38,023	46,111

Ծանոթագրություն 27. <Այլ պարտավորություններ>

<u>Այլ պարտավորություններ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հաշվարկային պարտավորություններ այլ հաշվարկներ գծով	217,931	568,916
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	25,010	33,570
շահութահարկի գծով	0	0
ԱԱՀ-ի գծով	492	713
այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	24,518	32,858
սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով	0	0
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի և դրան հավասարեցված վճարների գծով	23,738	10,854
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	176,077	204,643
Այլ	9,481	9,744
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	452,237	827,727

Ծանոթագրություն 28. <Կանոնադրական կապիտալ>

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը 31.03.15թ-ի դրությամբ 11 061 150 հազ դրամ է: Բանկի թողարկած և տեղաբաշխված սովորական բաժնետոմսերի քանակը՝ 221 223, անվանական արժեքը՝ 50 հազ. դրամ:

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Հրաչ Կապրիելյան	2,563,800	23.2	
Հայաստանի Բիզնես Հիմնադրամ	4,500,000	40.7	

Ծանոթագրություն 29.<Սեփական կապիտալի այլ տարրեր>:

Բանկը կապիտալի այլ տարրեր չունի:

30.1 Բանկի իրավական պարտավորությունները

Բանկը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

30.2 Բանկի հարկային պարտավորությունները

Բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

30.3 Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Չօգտագործված վարկային գծեր	1,208,642	1,413,570
Տրամադրված երաշխիքներ	2,365,585	3,148,694
Ընդամենը	3,574,227	4,562,264

30.4 Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Բանկի կողմից գործառնական վարձակալությամբ օգտագործվող հիմնական միջոցների ընդհանուր հետհաշվեկշռային արժեքը 31.03.15թ-ի դրությամբ կազմել 1 175 359 հազ.դրամ:

Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը	Արտարժույթին համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Մինչև 1 տարի	1,441	151,965
1-5 տարի		463,334
5 տարուց ավելի		203,633
Ընդամենը	1,441	818,932

Ծանոթագրություն 31.<Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ>

Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով բանկի կապակցված կողմեր են համարվում՝

- բանկի ղեկավարները,
- բանկի կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձինք,
- (1) և (2) կետերում նշված անձանց հետ փոխկապակցված ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք:

Բանկը որևէ խմբի անդամ չէ:

Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը 31 դեկտեմբեր դրությամբ	699	648

Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	2,463,732	807,167
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	-2,464,152	-807,116
Մնացորդը 31 մարտի դրությամբ	279	699

<u>Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածություններ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը 31 դեկտեմբեր դրությամբ	4,644,150	2,519,799
Եռամսյակի ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխառվածություններ	677,863	1,660,109
Եռամսյակի ընթացքում մարված վարկեր և փոխառվածություններ	-1,409,300	464,242
Մնացորդը 31 մարտի դրությամբ	3,912,713	4,644,150
Տոկոսային եկամուտ	183,365	55,852

Բանկի հետ կապված անձանց տրամադրված վարկերը դա բանկի բաժնետերերին, ղեկավարներին և դրանց հետ կապված անձանց տրամադրված վարկերն են :

<u>Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը 31 դեկտեմբեր դրությամբ	13,761,860	11,099,675
Եռամսյակի ընթացքում ստացված գումարներ	19,187,847	3,297,820
Եռամսյակի ընթացքում վճարված գումարներ	-27,373,931	-635,635
Մնացորդը 31 մարտի դրությամբ	5,575,776	13,761,860
Տոկոսային ծախս	151,502	312,035

<u>Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Բանկի խորհրդին՝ աշխատավարձ պարգևատրում	12,769	8,498
Բանկի գործադիր մարմնին՝ աշխատավարձ պարգևատրում	34,924 9,102	36,655
Բանկի ներքին աուդիտին աշխատավարձ պարգևատրում	15,329	16,917
Ընդամենը	72,124	62,070

Ծանոթագրություն 32. <Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ>

3.32.1 Վարկային ռիսկ

<Արցախբանկ> ՓԲԸ վարկային ռիսկի կառավարման գործընթացը կարգավորող հիմնական ներքին իրավական ակտերից են՝ <<Արցախբանկ> ՓԲԸ վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը>, <<Արցախբանկ> ՓԲԸ -ի վարկերի կենտրոնացումների մասին> կարգը, <Արցախբանկ> ՓԲԸ տրամադրված վարկերի մոնիթորինգի իրականացման> կարգը, <<Արցախբանկ> ՓԲԸ վարկային քաղաքականությունը>, <Արցախբանկ> ՓԲԸ Վարկային կոմիտեի կանոնակարգը>:

Համաձայն <Արցախբանկ> ՓԲԸ խորհրդի 29.01.2009թ. թիվ 11 որոշմամբ հաստատված <<Արցախբանկ> ՓԲԸ Վարկային կոմիտեի կանոնակարգի>՝ Վարկային կոմիտեն հանդիսանում է Բանկի կողմից վարկի (բացառությամբ բանկերին, վարկային և ներդրումային կազմակերպություններին տրամադրված այն վարկերի, որոնք ապահովված են Հայաստանի Հանրապետության պետական գանձապետական պարտատոմսերով, Կենտրոնական բանկի արժեթղթերով, Մուդիզ վարկանիշային գործակալության կողմից ամենաբարձր վարկանիշը ստացած օտարերկրյա կառավարությունների, կենտրոնական և առևտրային բանկերի, ձեռնարկությունների արժեթղթերով, դրամական միջոցներով, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորներով), վարկային զծերի, օվերդրաֆտների (այսուհետ՝ վարկ), երաշխիքի տրամադրման և վարկային բնույթ կրող այլ գործառնությունների (հետագայում՝ վարկ/վարկեր) իրականացման գործընթացում որոշումներ ընդունող մարմին, որի գործունեությունը վերահսկվում է Բանկի վարչության կողմից։

Բանկում վարկային դիսկի կառավարումը ներառում է հետևյալ հիմնական ընթացակարգերը՝

-Վարկառուի ուսումնասիրման և վարկունակության գնահատման գործընթաց,

-Վարկերի մոնիթորինգ,

-Խնդրահարույց վարկերի մարմանն ուղղված միջոցառումներ։

Վարկերի տրամադրման համար չափանիշներ են հանդիսանում իրավաբանական անձանց դեպքում՝ վարկառուի իրավունակությունը, վարկի նպատակը, վարկառուի վարկունակությունը և վարկի մարման աղբյուրները, վարկառուի հետ կապված անձանց գծով առկա ռիսկերի բացահայտումը, վարկառուի վարկային պատմությունը, վարկառուի դիրքը շուկայում, գրավի առարկայի համապատասխանությունը։

Ֆիզիկական անձանց վարկերի տրամադրման չափանիշ են հանդիսանում՝ վարկառուի իրավունակությունը /տարիքը և աշխատունակությունը/, վարկի նպատակը, վարկի մարման աղբյուրները, վարկային պատմությունը, գրավի առարկայի համապատասխանությունը։

Բանկի կողմից կիրառվող վարկունակության հիմնական գործակիցներ են հանդիսանում՝

իրացվելիության ցուցանիշներ.

պարտավորության ցուցանիշներ.

գործարար ակտիվության ցուցանիշներ.

եկամտաբերության ցուցանիշներ։

Բանկի վարկային պորտֆելի վրա տնտեսության ճյուղերում ստեղծվող իրավիճակների հնարավոր բացասական ազդեցության սահմանափակման նպատակով Բանկը ձևավորում է վարկային պորտֆել՝ հաշվի առնելով նրա կառուցվածքի դիվերսիֆիկացման անհրաժեշտությունը։ Բանկը պահպանում է վարկային պորտֆելի կենտրոնացման օպտիմալ մակարդակ՝ ելնելով դիսկի կրճատման տեսանկյունից։ Ռիսկի թույլատրելի չափի որոշման գործընթացը Բանկում հիմնվում է շուկայի ուսումնասիրության, կանխատեսումների և փորձի վրա։

Ըստ տնտեսության ճյուղերի վարկավորման՝ Բանկն առաջնությունը տալիս է այն ոլորտներին, որոնք հնարավորինս ցածր ռիսկային են, սակայն ունեն կայուն աճի տեմպ և առավելագույն եկամտաբերություն։ Քաղաքականությամբ սահմանվում են վարկավորման կենտրոնացման հետևյալ առավելագույն սահմանաչափերը.

Վարկավորման կենտրոնացման առավելագույն սահմանաչափերը ըստ ճյուղերի հետևյալն են՝

- արդյունաբերություն՝ առավելագույն տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում 30 % չափով,
- Գյուղատնտեսություն՝ առավելագույն տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում 15 % չափով,
- Շինարարություն՝ առավելագույն տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում 20 % չափով,
- Տրանսպորտ և կապ՝ առավելագույն տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում 3 % չափով,
- Առևտուր՝ առավելագույն տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում 30 % չափով,
- Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ՝առավելագույն տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում 10 % չափով,
- Սպառողական վարկեր՝առավելագույն տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում 50 % չափով,
- Հիփոթեքային վարկեր՝առավելագույն տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում 50 % չափով,
- Տնտեսության այլ ճյուղեր՝ առավելագույն տեսակարար կշիռը վարկային պորտֆելում 30 % չափով,

Բանկը սահմանում է վարկային պորտֆելի կառավարման հետևյալ ներքին նորմատիվները.

1) Վարկային ներդրումների տեսակարար կշիռը Բանկի ընդհանուր ակտիվներում չպետք է գերազանցի 70%.

2) Խոշոր փոխառուների նկատմամբ պահանջներ / Ընդհանուր կապիտալ գործակիցը չպետք է գերազանցի 450%.

3) Բանկի աշխատակիցներին տրամադրված վարկերի մնացորդը չպետք է գերազանցի Բանկի ընդհանուր կապիտալի 20%

4) Բանկի նկատմամբ այլ անձանց պարտավորությունների ապահովման համար մեկ անձի կողմից տրված երաշխիքների առավելագույն սահմանաչափն է՝ Բանկի ընդհանուր կապիտալի 20% (բացառությամբ՝ բյուջետային երաշխիքների).

5) Բյուջետային երաշխիքներով ապահովված պարտավորություններում ԼՂՀ պետական բյուջեի երաշխիքների ապահովությամբ տրամադրվող վարկերի առավելագույն ընդհանուր գումարը չի կարող գերազանցել 6.0 մլրդ (վեց միլիարդ)

ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք ԱՄՆ դոլարը։

6) Բանկի կողմից տրամադրվող երաշխիքների կենտրոնացումն ըստ հիմնական ճյուղերի՝

• շինարարություն՝ Բանկի ընդհանուր կապիտալի մինչև 20%-ի չափով,

• այլ ճյուղեր՝ Բանկի ընդհանուր կապիտալի մինչև 10%-ի չափով։

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումների վերլուծությունը ունի հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-	13,063,313				13,063,313
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	4,676,554	93,059	154,025	1	4,923,639
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական	413,245				413,245
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	61,692,408	196	379		61,692,983
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	31,457				31,457
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	5,704,058				5,704,058
Այլ ակտիվներ	7,423,669	22,263	79,680		7,525,612
Ընդամենը ակտիվներ	93,004,704	115,518	234,084	1	93,354,307
Վարկային ոլիս կարունակող հետաշվեկշռային հոդվածներ	3,571,881				3,571,881
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.	22,926,548	8,109	59,351		22,994,008
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	44,147,801	341,680	12,351,319	1,258,766	58,099,566
Այլ պարտավորություններ	801,940		192		802,132
Ընդամենը պարտավորություններ	67,876,289	349,789	12,410,862	1,258,766	81,895,706
Զուտ դիրք	25,128,415	-234,271	-12,176,778	-1,258,765	11,458,601

Նախորդ ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-	9,593,632				9,593,632
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	356,919	163,185	20,603	1	540,708
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական	450,206				450,206
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	63,680,720	679	1,931		63,683,330
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	115,036				115,036

Ֆինանսական և ապահովագրական գործունեություն	37,998	1	-	-	-	-	-	-	16,000	3
Անշարժ գույքի հետ կապված գործունեություն	6,991	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական կրթություն	23,083	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Առողջապահություն	60,656	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ	74,450	3	12,020	1	-	-	-	-	5,951	1
Մշակույթ, զվարճություն, հանգիստ	12,751	2	-	-	4,071	1	-	-	40,313	2
Հիպոթեկային վարկեր	11,302,123	1,534	720,298	95	242,869	39	138,868	16	537,223	78
Սպառողական վարկեր	13,015,292	37,431	600,424	1,220	452,592	472	135,488	181	1,017,805	1,442
Տնտեսության այլ ճյուղեր	18,921,484	105	279,350	9	645,010	2	-	-	737,344	4
Ղեկնորդական պարտքեր	1,244,874	160	19,483	132	10,324	73	6,471	38	870,877	406
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	118,543	81,237	-	-	-	-	-	-	-	-
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում՝ երաշխիքներ	2,753,537	5,105	9,968	47	786	20	73	2	6,100	1
ակրեդիտիվներ	1,379,793	19	-	-	-	-	-	-	-	-
ակրեդիտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայնության ունի հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ		Չաշխատող ակտիվներ		
	Ստանդարտ / Ոչ ռիսկային	Հսկվող / Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ / Միջին ռիսկան	Կասկածելի / Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	54,640,838	3,377,505	3,108,219	549,867	2,143,029
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (Ռուսաստան)	196	-	-	-	-
(Ուկրաինա)	196	-	-	-	-
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (Շվեյցարիա)	379	-	-	-	-
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին, այդ թվում	379	-	-	-	86
5. Ընդամենը	54,641,413	3,377,505	3,108,219	549,867	2,143,115

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ		Չաշխատող ակտիվներ		
	Ստանդարտ / Ոչ ռիսկային	Հսկվող / Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ / Միջին ռիսկային	Կասկածելի / Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	54,385,393	4,492,063	4,623,804	1,164,443	4,616,133
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (Ռուսաստան)	74	-	-	-	-
(Ուկրաինա)	-	-	-	-	-
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (Շվեյցարիա)	74	-	-	-	-
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին, այդ թվում	1,931	-	-	-	-
	1,931	-	-	-	-
5. Ընդամենը	54,387,398	4,492,063	4,623,804	1,164,443	4,616,133

չաշխատող վարկեր / ընդհանուր վարկեր	11.41%
չաշխատող վարկերի պահուստ / ընդհանուր կապիտալ	15.49%
վարկերի գծով պահուստաֆոնդ / ընդհանուր վարկեր	4.31%
հնարավոր կորուստների պահուստ վարկերի գծով / չաշխատող վարկեր	37.80%
(ոռուսգրումներ – փոխհատուցումներ) / միջին ընդհանուր վարկեր	8.78%
վարկային ռիսկով ճշգրտված գուտ տոկոսային մարժա = (տոկոսային եկամուտ- տոկոսային ծախսեր – խոշոր փոխառություններ / կապիտալ	0.00%
	49.37%

3.32.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը իր մեջ ներառում է արտարժույթային և տոկոսադրույքի ռիսկերը :

Բանկում արտարժույթային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է <Արցախբանկ> ՓԲԸ Խորհրդի 20.06.2011թ. թիվ 147 որոշմամբ հաստատված <<Արցախբանկ> ՓԲԸ արտարժույթային ռիսկի կառավարման քաղաքականությամբ>, որը Արտարժույթային ռիսկի կառավարման գործընթացը ներառում է հետևյալ հաջորդական փուլերը.

1. արժույթային շուկայի ուսումնասիրում և կանխատեսում,

2. արտարժույթային ռիսկի գնահատում՝ ռիսկի հնարավոր չափերի և դրա դրսևորման հետևանքների կանխորոշում,

3. արտարժույթային ռիսկի հետ կապված հնարավոր կորուստների կանխարգելում և նվազեցում:

Արտարժույթային ռիսկը բանկում գնահատվում է երկու մեթոդով՝ արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մոդելով (GAP մոդել) և VAR (Value at risk) մոդելով:

Բանկի Արտարժույթային ռիսկի զսպման նպատակով Բանկի յուրաքանչյուր հիմնական արտարժույթի և առաջին ու երկրորդ խմբի մեջ մտնող արտարժույթների արժույթային դիրքերի համար գործում են հետևյալ ներքին սահմանաչափերը.

USD արտարժույթային բաց դիրք՝ մինչև Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի 5%,

EUR արտարժույթային բաց դիրք՝ մինչև Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի 4%,

RUR արտարժույթային բաց դիրք՝ մինչև Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի 5%,

Արտարժույթային համախառն դիրք՝ մինչև Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի 9%,

Առաջին և երկրորդ խմբի մեջ մտնող այլ արտարժույթների արժույթային բաց դիրք՝ մինչև Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի 1%:

Հիմք ընդունելով արժույթային շուկայիում տեղի ունեցող փոփոխությունների վերաբերյալ Բանկի Միջբանկային հարաբերությունների և դիվիզային գործառնությունների վարչության կանխատեսումները՝ արտարժույթով ընթացիկ

USD արտարժույթային բաց դիրք՝ մինչև Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի 6%,

EUR արտարժույթային բաց դիրք՝ մինչև Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի 5%,

RUR արտարժույթային բաց դիրք՝ մինչև Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի 6%,

Արտարժույթային համախառն դիրք՝ մինչև Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի 9.5%

Առաջին և երկրորդ խմբի մեջ մտնող այլ արտարժույթների արժույթային բաց դիրք՝ մինչև Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի 1.5%:

Բանկում տոկոսադրույքների փոփոխության ռիսկի չափումը կատարվում է ակտիվների և պարտավորությունների վերադարձելիության ժամկետի ճեղքվածքի հաշվարկման (GAP-վերլուծություն) և դյուրացիայի մոդելի միջոցով:

Ակտիվների և պարտավորությունների վերադարձելիության ժամկետի ճեղքվածքի հաշվարկման (GAP-վերլուծության) մեթոդը ենթադրում է տոկոսային եկամուտ բերող

Տվյալ վերլուծության համար.

1. սահմանվում է տոկոսադրույքի ռիսկի փոփոխության ծրագրային 'հորիզոնը'՝ ամսական, եռամսյակային, տարեկան և մեկ տարուց ավելի ժամկետի կտրվածքով:

2. բանկի ակտիվներն ու պարտականությունները բաժանվում են երկու կատեգորիաների՝ տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվներ/պարտավորություններ, տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ ոչ զգայուն ակտիվներ/պարտավորություններ: Տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվներ/պարտավորություններ են համարվում բոլոր փոփոխվող տոկոսադրույքով ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև դիտարկվող ժամանակաշրջանում մարվող ակտիվներն ու պարտավորությունները: Երկարաժամկետ ակտիվներն ու պարտավորությունները համարվում են տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվներ ու պարտավորություններ, երբ տոկոսադրույքների փոփոխության պլանավորման հորիզոնը մոտ է տվյալ ակտիվների ու պարտավորությունների մարման ժամանակաշրջանին:

3. որոշվում է ճեղքվածքի քանակական մեծությունը՝ տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվների և տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ

4. հաշվարկվում է տոկոսադրույքների փոփոխության ազդեցությունը Բանկի գուտ տոկոսային եկամտի վրա:

Դյուրացիայի մոդելը ենթադրում է ակտիվների և պարտավորությունների միջին կշռված ժամկետայնության և տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխության վրա հիմնված վերլուծություն:

Դյուրացիայի մոդելով ռիսկի չափման ժամանակ՝

1. հաշվարկվում է ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիան և դրամական հոսքերի ներկա արժեքի փոփոխության ավելի ստույգ հաշվարկման համար նաև
2. որոշվում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունը
3. հաշվարկվում է բանկի կապիտալի շուկայական արժեքի փոփոխությունը՝ որպես ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխված արժեքների տարբերություն:

Արտարժույթի ռիսկ

Բանկի կողմից ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	7,633,885	5,386,584	42,844	13,063,313
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	394,269	4,520,983	8,386	4,923,638
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	413,245	0	0	413,245
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	24,119,097	37,573,886	0	61,692,983
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	31,457	0	0	31,457
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆին. ակտիվներ	5,704,058	0	0	5,704,058
Այլ	7,499,136	22,411	4,065	7,525,612
Ընդամենը ակտիվներ	45,795,147	47,503,864	55,295	93,354,306
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	10,509,728	12,481,993	2,287	22,994,008
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23,093,370	34,993,714	12,482	58,099,566
Այլ պարտավորություններ	779,104	23,028	0	802,132
Ընդամենը պարտավորություններ	34,382,202	47,498,735	14,769	81,895,706
Զուտ դիրք	11,412,945	5,129	40,526	11,458,600

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	7,077,064	2,484,378	32,190	9,593,632
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	314,363	191,913	34,432	540,708
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	450,206	0	0	450,206
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	27,242,759	36,440,571	0	63,683,330
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	115,036			115,036
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆին. ակտիվներ	6,273,732			6,273,732
Այլ	7,901,907	195,717	3,254	8,100,878
Ընդամենը ակտիվներ	49,375,067	39,312,579	69,876	88,757,522
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	11,840,613	8,582,615	580	20,423,808
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24,116,725	31,779,586	18,561	55,914,872
Այլ պարտավորություններ	1,153,656	32,055	0	1,185,711
Ընդամենը պարտավորություններ	37,110,994	40,394,256	19,141	77,524,391
Զուտ դիրք	12,264,073	-1,081,677	50,735	11,233,131

* Բանկի <I խմբի արտարժույթի> կազմում ընդգրկված են հետևյալ արտարժույթները՝ ԱՄՆ-ի դոլարը, եվրոն, անգլիական ֆունտ ստեռլինգը, շվեյցարական ֆրանկ, կանադական դոլար, ավստրալիական դոլար, բանկային ոսկին:

** Բանկի <II խմբի արտարժույթի> կազմում ընդգրկված են հետևյալ արտարժույթները՝ ռուսական ռուբլին, վրացական լարին, ուկրաինական գրիվյան:

Բանկի կողմից ներկայացվում է բանկի արտարժույթի դիսկի վերլուծությունն ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակների.

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակները	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆյուչերսային գործիքների գծով				
-պարտավորություններ				
պահանջներ				
Ֆորվարդային գործիքների գծով				
պարտավորություններ				
-պահանջներ				
Օպցիոնների գծով				
պարտավորություններ				
պահանջներ				
Սվոպերի գծով				
-պարտավորություններ				
-պահանջներ				
Այլ ածանցյալ գործիքների գծով				
պարտավորություններ				
պահանջներ				
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների				
Զուտ բաց դիրք*				

* Նախորդ աղյուսակում ստացված 'Զուտ դիրք' տողի տվյալներից հանվում են 'Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների' տողի համապատասխան տվյալները:

Տոկոսադրույքի միակ

Տոկոսադրույքի փոփոխությունն ուղղակիորեն ազդում է բանկի տոկոսային դիսկի, ակտիվների ու պարտավորությունների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Այդ պատճառով, ակտիվների և Բանկը ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝ վարկեր	394,192	4,406,543	-	-	-	-	-	-	-	39,328	-	-
ավանդներ										39,328		
հետգնման պայմանագրեր	393,139	-										
Հաճախորդներին տրված վարկեր, վարկեր	816,831	5,149,333	1,905,013	1,990,173	2,811,478	1,695,114	4,512,704	4,622,752	10,147,815	20,727,882	3,874,829	3,388,625
	747,321	5,149,333	1,726,160	1,990,173	2,554,351	1,641,792	4,082,718	4,622,752	9,679,635	20,727,882	3,874,829	3,388,625

ավանդներ													
Ֆատկորինգ	69,510	-	178,853	-	257,127	-	429,985	-	468,180	-	-	-	-
լիզինգ		-	-	-	-	53,322	-	-	-	-	-	-	-
հետզնման պայմանագրեր													
արժույթային սվոպ													
այլ													
Առևտրային նպատակով պահվող և երկարաժամկետ պարտք գործիքներ				-	-	-	-	-	413,245	-			-
կարճաժամկետ պարտք գործիքներ									413,245				-
ավանդային հավաստագրեր													
կապիտալի գործիքներ													
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	459,801	-	9,545	-	79,078	-	489,775	-	3,671,980	-	993,879		
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ													
Ընդամենը	1,670,824	9,555,876	1,914,559	1,990,173	2,890,556	1,695,114	5,002,478	4,622,752	14,233,040	20,767,210	4,868,708	3,388,625	
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝ վարկեր	6,800,844	8,386,011	359,220	2,858,672	241,525	83,145	207,455	127,873	1,342,607	-	1,095,072		-
ավանդներ	381,373	8,291,291	359,220	2,858,672	40,205	59,464	89,338	-	1,342,607	-	1,095,072		-
ֆատկորինգ	614,026	94,720	-	-	201,320	23,680	118,116	127,873	-	-	-		-
լիզինգ													
հետզնման պայմանագրեր	5,805,445												
արժույթային սվոպ													
այլ													
Պարտավորություններ	821,322	5,961,890	665,903	1,917,505	2,677,687	3,162,080	4,575,743	9,056,790	2,867,416	9,182,716	2,102,630	1,447,217	
ավանդներ	821,322	5,961,890	665,903	1,917,505	2,677,687	3,162,080	4,575,743	9,056,790	2,867,416	9,182,716	2,102,630	1,447,217	
հետզնման պայմանագրեր													
արժույթային սվոպ													
այլ													
Ներգրաված այլ միջոցներ													
Ընդամենը	7,622,165	14,347,900	1,025,123	4,776,177	2,919,212	3,245,224	4,783,198	9,184,662	4,210,023	9,182,716	3,197,702	1,447,217	
Զուտ դիրք	- 5,951,341	- 4,792,024	889,436	- 2,786,003	- 28,655	- 1,550,110	219,280	- 4,561,911	10,023,016	11,584,494	1,671,006	1,941,408	

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.	դրամով	արտարժ.
Տեղաբաշխված միջոցներ	6,857,064	2,516,568										
Կանխիկ և կանխիկին											220,000	

Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝ վարկեր	314,300	124,467	-	-	-	-	-	-	-	37,997	63	63,881
ավանդներ		188								37,997		
հետգնման պայմանագրեր	314,154											
Հաճախորդներին տրված վարկեր, վասուլեն	2,908,111	14,370,688	2,156,727	1,920,364	2,684,488	4,390,240	4,234,387	4,486,970	12,279,240	10,087,141	3,755,878	3,572,305
ֆաստորիինգ	2,844,409	14,367,479	1,978,724	1,858,623	2,410,774	4,390,240	3,787,105	4,425,229	11,782,880	10,087,141	3,755,878	3,572,305
իզիինգ	63,702		178,003		273,714		447,282		496,360			
հետգնման պայմանագրեր		3,209		61,741				61,741				
արժույթային սվոպ												
այլ												
Առևտրային նպատակով պահվող և երկարաժամկետ պարտք գործիքներ	578,164	-	-	3,507	-	-	-	-	-	-	118,543	-
կարճաժամկետ պարտք գործիքներ	127,958			3,507								
ավանդային հավաստագրեր												
կապիտալի գործիքներ											118,543	
Միջևև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	6,145,774											
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ	722,318	28,086			232,297						6,947,292	170,885
Ընդամենը	17,525,731	17,039,809	2,153,220	1,920,364	2,916,785	4,390,240	4,234,387	4,486,970	12,279,240	10,125,138	11,041,776	3,807,071
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝ վարկեր	8,098,544	3,912,216	389,239	3,534,888	550,912	1,044,934	415,036	91,355	1,295,393	-	1,091,659	-
ավանդներ	200,510	3,144,618	356,239	3,392,396	540,912	949,940	97,694	67,606	1,295,393		1,091,659	
ֆաստորիինգ	906,972	1,511	33,000	142,492	10,000	94,994	317,342	23,749				
իզիինգ												
հետգնման պայմանագրեր	6,920,688											
արժույթային սվոպ												
այլ	70,374	766,087										
Պարտավորություններ ավանդներ	7,928,984	3,432,000	1,581,675	2,199,446	1,039,021	3,242,419	4,226,000	6,342,536	3,427,651	15,205,117	5,909,094	1,373,374
հետգնման պայմանագրեր	506,872	964,332	1,581,675	2,166,563	961,521	3,209,266	4,148,500	6,266,658	3,358,271	15,034,057	3,839,094	1,373,374
արժույթային սվոպ												
այլ	7,422,112	2,467,668		32,883	77,500	33,153	77,500	75,878	69,380	171,060	2,070,000	
Ներգրված այլ միջոցներ	1,143,467	32,055			713						9,476	
Ընդամենը	17,170,995	7,376,271	1,970,914	5,734,334	1,590,646	4,287,353	4,641,036	6,433,891	4,723,044	15,205,117	7,010,229	1,373,374
Զուտ դիրք	354,736	9,663,538	182,306	- 3,813,970	1,326,139	102,887	- 406,649	- 1,946,921	7,556,196	- 5,079,979	4,031,547	2,433,697

Բանկի կողմից ներկայացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի		Նախորդ հաշվետու	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում				
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին.կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝		13.21	24.00	1.56
միջբանկային վարկեր				
միջբանկային ռեպո				
միջբանկային տոկոսային սվոպ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20.02	14.23	18.40	12.37
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	10.59		15.53	
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	10.69		13.32	
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	15.85	7.20	8.17	6.62
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	15.67	9.46	10.07	8.83
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով				

3.32.3. Իրացվելիության ռիսկ

Բանկում իրացվելիության կառավարումը կարգավորող հիմնական ներքին իրավական ակտերից են՝ <Արցախբանկ> ՓԲԸ ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման քաղաքականությունը, <Արցախբանկ> ՓԲԸ ակտիվների և Համաձայն <Արցախբանկ> ՓԲԸ Վարչության 22.12.2011թ. թիվ 7 որոշմամբ հաստատված <<Արցախբանկ> ՓԲԸ ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի կանոնակարգի> Ակտիվների և պարտավորությունների Բանկում իրացվելիության կառավարման հիմնական մեթոդ է հանդիսանում ակտիվների կառավարման վրա հիմնված՝ առաջնային ու երկրորդային պահուստների ստեղծման ու կառավարման մեթոդը:

Իրացվելիության առաջնային պահուստը՝ բանկի իրացվելիության գլխավոր աղբյուրն է: Առաջնային պահուստները կազմված են բացարձակ իրացվելի միջոցներից՝ կանխիկ դրամական միջոցներից և թղթակցային հաշիվներում մնացորդներից:

Իրացվելիության երկրորդային պահուստները՝ բարձր իրացվելի եկամտաբեր ակտիվներն են, որոնք կարճ ժամկետներում և նվազագույն կորուստների ռիսկով կարելի է վերափոխել կանխիկ դրամական միջոցների: Դրանք ձևավորվում են ՀՀ պետական գանձապետական պարտատոմսերից և ՀՀ ԿԲ թողարկած արժեթղթերից:

Իրացվելիության կառավարման համար կիրառվում են նաև ակտիվների ու պարտավորությունների կառավարման այլ մեթոդներ, որոնցից են.

Իրացվելի ակտիվները վաճառելու մեթոդը. Իրացվելիության ցածր մակարդակի դեպքում բանկը դրամական միջոցներ ստանալու համար վաճառում է ակտիվներ:

Կարճաժամկետ վարկերի տրամադրման մեթոդը. Բանկն իրականացնում է հաճախորդների կարճաժամկետ վարկավորում (ոչ ավել քան 3-6 ամսով): Այս մոտեցման ժամանակ բանկը պահպանում է իրացվելիությունը, եթե ակտիվները տեղաբաշխված են կարճաժամկետ վարկերում, ժամանակին և ամբողջությամբ մարվում են փոխառուների կողմից:

Բանկային իրացվելիության վրա կարելի է ազդել՝ փոփոխելով վարկերի և ներդրումների մարման ժամկետների կառուցվածքը՝ փոխառուներից տոկոսների մշտական ներհոսքի ապահովման համար՝ հիմնական պարտքի մարման գրաֆիկի համաձայն իրացվելիության պահպանման նպատակով:

Պարտավորությունների կառավարման մեթոդ. Կայանում է նրանում, որ բանկը իրացվելիություն է ձեռք բերում ֆինանսական շուկայում արտաքին փոխառությունների միջոցով, ինչը ենթադրում է փոխառու միջոցների աղբյուրների

իրացվելիության կառավարման և վերահսկման համար բանկն ուղղորդվում է հետևյալ սկզբունքներով.

Բանկը ղեկավարվում է իրացվելիությունը երկու բաղադրիչների բաժանելու սկզբունքով: Դրանք են.

ա) ընթացիկ իրացվելիություն,

բ) ժամկետային իրացվելիություն:

Բանկը իրացվելիության և եկամտաբերության միջև նախապատվությունը տալիս է իրացվելիությանը:

Բանկը չի իրականացնում ներդրումներ արժեթղթերում, փայամասնակցություն ձեռք չի բերում առանց համապատասխան ֆինանսատնտեսական հաշվարկների՝ միջոցները անշարժունակ չդարձնելու համար:

Բանկը բավարար սեփական միջոցներ չունենալու դեպքում չի իրականացնում խոշոր կապիտալ ներդրումներ:

Բանկը իրացվելիությունը կառավարում է տարբեր մեթոդների համակցման միջոցով՝ կախված արտաքին միջավայրի փոփոխության հետ՝ իրացվելիության լավագույն իրավիճակին հասնելու համար:

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հետ կապված բանկում հաստատված են հետևյալ սահմանաչափերը.

1. (Վարկեր + ֆակտորինգ + լիզինգ + այլ ռիսկային ներդրումներ) և (Կապիտալ - հիմնական միջոցներ - ոչ նյութական ակտիվներ - կապիտալ ներդրումներ - շահագործումից դուրս հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ +

2. (<< պետական գանձապետական պարտատոմսեր + << ԿԲ թողարկած արժեթղթեր + ռեպո + միջբանկային վարկեր մինչև 1 ամիս մարման ժամկետով՝ ապահովված արժեթղթերով) / 0.4*Ցպահանջ ավանդներ + 0.3*Բանկային հաշիվներ նվազագույն սահմանը՝ 0.9

3. (Կանխիկ դրամական միջոցներ + Թղթ. հաշիվներ) / (Թղթ. հաշիվներ + 0.6*Ցպահանջ ավանդներ+ 0.7*Բանկային հաշիվներ) նվազագույն սահմանը՝ 0.5,

4. (Կանխիկ դրամական միջոցներ + << ԿԲ-ում թղթ. հաշիվներ) / (Ցպահանջ ավանդներ + լրոր հաշիվներ + Բանկային հաշիվներ)նվազագույն սահմանը՝ 0.1,

5. (Կանխիկ դրամական միջոցներ+ << ԿԲ-ում թղթ. հաշիվներ) / (Ցպահանջ ավանդներ + լրոր հաշիվներ + Բանկային հաշիվներ + ժամկետային ավանդներ)՝ 0.01 - 0.3,

6. Բանկի վարկերի գծով պայմանական պարտավորությունների և ընդհանուր վարկերի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը՝ 20%,

7. Բանկի պայմանական պարտավորությունների (բացառությամբ վարկերի գծով պայմանական պարտավորությունների) և բարձր իրացվելի ակտիվների միջև առավելագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 30%,

8. Բանկի բոլոր արժույթներով արտահայտված նորմատիվային բարձր իրացվելի ակտիվների և բոլոր արժույթներով արտահայտված նորմատիվային ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (ընդհանուր իրացվելիություն) սահմանվում է 18 %,

9. Բանկի առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված նորմատիվային բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված նորմատիվային ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (Ն211 նորմատիվ) սահմանվում է 5 %,

10. Այն դեպքում, երբ երկրորդ խմբի որևէ արտարժույթով արտահայտված պարտավորությունները ամսվա միջին օրական հաշվարկով գերազանցում են բանկի ընդհանուր պարտավորությունների 5 տոկոսը, ապա յուրաքանչյուր այդպիսի երկրորդ խմբի արտարժույթի համար տվյալ ամսվան հաջորդող ամսվա համար հաշվարկվում է նորմատիվ, որն իրենից ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այդ արտարժույթով արտահայտված նորմատիվային բարձր իրացվելի ակտիվների ու ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այդ արտարժույթով արտահայտված նորմատիվային ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև հարաբերակցություն: Այս նորմատիվի նվազագույն մեծությունը սահմանվում է 5 %,

11. Բանկի բոլոր արժույթներով արտահայտված նորմատիվային բարձր իրացվելի ակտիվների և բոլոր արժույթներով արտահայտված նորմատիվային ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (ընթացիկ իրացվելիություն) սահմանվում է 75 %,

12. Բանկի առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված նորմատիվային բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված նորմատիվային ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 15 %,

13. Այն դեպքում, երբ երկրորդ խմբի որևէ արտարժույթով արտահայտված պարտավորությունները ամսվա միջին օրական հաշվարկով գերազանցում են բանկի ընդհանուր պարտավորությունների 5 տոկոսը, ապա յուրաքանչյուր այդպիսի երկրորդ խմբի արտարժույթի համար տվյալ ամսվան հաջորդող ամսվա համար հաշվարկվում է նորմատիվ, որն իրենից ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այդ արտարժույթով արտահայտված նորմատիվային բարձր իրացվելի ակտիվների ու ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այդ արտարժույթով արտահայտված նորմատիվային ցպահանջ պարտավորությունների միջև հարաբերակցություն: Այս նորմատիվի նվազագույն մեծությունը սահմանվում է 15 %,

14. Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը՝ 16%:

3, 4, 5 համարի տակ ցուցանիշների հաշվարկը կատարվում է օրական կտրվածքով, այլ ցուցանիշների հաշվարկի համար վերցվում են միջին ամսական մեծությունները:

Բանկի իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար օգտագործվում են նաև ֆինանսական աղբյուրների կենտրոնացումների սահմանաչափերը:

Մեկ անձից ներգրավվող փոխառու միջոցների առավելագույն թույլատրելի գումարը կազմում է Բանկի ընդհանուր պարտավորությունների 25%-ը, բացառությամբ կառավարության և Բանկի հետ կապված անձանց նկատմամբ պարտավորությունների:

Բանկի հետ կապված անձանցից ներգրավվող փոխառու միջոցների առավելագույն գումարը կազմում է ընդհանուր պարտավորությունների 50%, հաշվի առնելով կապված անձի հետ փոխկապված անձանց պարտավորությունների ընդհանուր գումարները:

Բանկի՝ հաճախորդներին տրամադրված վարկերի՝ ներառյալ փոխառությունների և հաճախորդներից ներգրավված ավանդների՝ ներառյալ փոխառությունների ժամկետայնության ճեղքվածքի թույլատրելի սահմանաչափերը հաստատել:

1. (մինչև 30 օր մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկեր՝ ներառյալ փոխառություններ - մինչև 30 օր մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներից ներգրավված ավանդներ՝ ներառյալ փոխառություններ) / Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալ՝ առավելագույն սահմանանաչափը՝ 0.3
2. (31-90 օր մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկեր՝ ներառյալ փոխառություններ - 31-90 օր մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներից ներգրավված ավանդներ՝ ներառյալ փոխառություններ) / Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալ՝ առավելագույն սահմանանաչափը՝ 0.4,
3. (91-180 օր մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկեր՝ ներառյալ փոխառություններ - 91-180 օր մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներից ներգրավված ավանդներ՝ ներառյալ փոխառություններ) / Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալ՝ առավելագույն սահմանանաչափը՝ 0.4,
4. (181-270 օր մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկեր՝ ներառյալ փոխառություններ - 181-270 օր մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներից ներգրավված ավանդներ՝ ներառյալ փոխառություններ) / Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալ՝ առավելագույն սահմանանաչափը՝ 0.4
5. (271օրից մինչև 1 տարի մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկեր՝ ներառյալ փոխառություններ - 271օրից մինչև 1 տարի մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներից ներգրավված ավանդներ՝ ներառյալ փոխառություններ) / Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալ՝ առավելագույն սահմանանաչափը՝ 0.6,
6. (1-2 տարի մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկեր՝ ներառյալ փոխառություններ - 1-2 տարի մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներից ներգրավված ավանդներ՝ ներառյալ փոխառություններ) / Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալ՝ առավելագույն սահմանանաչափը՝ 0.7,
7. (2-5 տարի մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկեր՝ ներառյալ փոխառություններ - 2-5 տարի մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներից ներգրավված ավանդներ՝ ներառյալ փոխառություններ) / Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալ՝ առավելագույն սահմանանաչափը՝ 0.8,
8. (5 տարուց ավելի մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկեր՝ ներառյալ փոխառություններ - 5 տարուց ավելի մարման ժամկետ ունեցող հաճախորդներից ներգրավված ավանդներ՝ ներառյալ փոխառություններ) / Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալ՝ առավելագույն սահմանանաչափը՝ 0.8:

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է						Անժամկետ	Ընդամենը
	Ժամկետան 9	Ժամկետային 5	ցյախանց	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			12,808,120						80,000	12,888,120
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ		37,690	4,430,387	392,119					63,442	4,923,638
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,562,134	6,226,092	-	9,541,468	3,828,918	8,143,654	26,158,413	6,232,303		61,692,983
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	6,117,303	-	-	-	-	31,457	6,148,760
առևտրային նպատակով պահվող				413,245						413,245

վաճառքի համար մատչելի				-						31,457	31,457
մինչև մարման ժամկետը պահվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված					5,704,058						-
Այլ պահանջներ	31,520	16,928	3,331,347	11,087	41,097	111,410	94,300		4,063,116		7,700,805
Պայմանագրային պահանջներ**											-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	1,593,654	6,280,710	20,569,854	16,061,977	3,870,015	8,255,064	26,252,713	6,232,303	4,238,015		93,354,306
Այդ թվում՝											-
I խմբի արտարժույթով	1,056,951	3,735,454	9,891,038	7,286,217	1,506,703	4,498,829	18,309,902	2,994,974	63,365		49,343,433
II խմբի արտարժույթով			55,296								55,296
Այդ թվում՝											-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով					56,435						56,435
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	1,562,134	6,263,782		16,007,149	3,669,159	8,143,653	25,821,668	6,232,303			67,699,848
Անտրոկոս	31,520	16,928	20,569,854	54,828	144,421	111,411	431,045		4,238,015		25,598,022
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.			1,137,474	17,628,014	322,785	333,295	1,333,738	1,087,836			21,843,142
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, ցպահանջ ավանդներ			8,390,265	9,412,581	5,843,232	13,745,416	12,904,947	7,803,125	-		58,099,566
ժամկետային ավանդներ			8,011,843								8,011,843
այլ			204,380	9,412,581	5,843,232	13,745,416	12,904,947	7,803,125			49,913,681
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով											-
Այլ պարտավորություններ			571,230						9,476		580,706
Հետհաշվեկշռային պայմանական			1,208,643	54,286	85,229	2,146,024					3,494,182
Այդ թվում՝ Պայմանագրային պարտավորություններ**				40,850	38,971	73,586	463,334	203,633	139		820,513
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			10,098,969	27,040,595	6,166,017	14,078,711	14,238,685	8,890,961	9,476		80,523,414
Այդ թվում՝											-
I խմբի արտարժույթով			3,230,847	19,057,696	3,265,104	9,215,659	10,003,568	2,725,859			47,498,733
II խմբի արտարժույթով			14,770	-							14,770
'Խոշոր' պարտավորություններ*			1,299,863	7,366,644	523,480	1,177,825	5,769,040	6,018,715			22,155,567
Այդ թվում՝											-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով					59,287			14,620			73,907
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			5,218,062	26,576,231	6,106,730	13,766,837	14,238,685	8,876,341			74,782,886
Անտրոկոս			4,880,907	464,364		311,874			9,476		5,666,621
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	1,593,654	6,280,710	10,470,885	- 10,978,618	- 2,296,002	- 5,823,647	12,014,028	- 2,658,658	4,228,539		12,830,892
Այդ թվում՝											-
I խմբի արտարժույթով	1,056,951	3,735,454	6,660,191	- 11,771,479	- 1,758,401	- 4,716,830	8,306,334	269,115	63,365		1,844,700
II խմբի արտարժույթով	-	-	40,526	-	-	-	-	-	-		40,526
վոփոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	-	-	- 2,852	-	-	- 14,620	-		17,472
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	1,562,134	6,263,782	- 5,218,062	- 10,569,082	- 2,437,571	- 5,623,184	11,582,983	- 2,644,038	-		7,083,038
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք			10,470,885	- 10,978,618	- 2,296,002	- 5,823,647	12,014,028	- 2,658,658	4,228,539		12,830,892

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Զաշխատող	Մարմանը մնացել է	մլր	մլր
-----------------	-------------------------	------------	------------

Հողվածի անվանումը	Ժամկետան 9	Ժամկետային 10	Գլխի անց 11	մինչև 3 ամիս 12	3-ից մինչև 6 ամիս 13	6-ից մինչև 12 ամիս 14	1-ից մինչև 5 տարի 15	5 տարու 16 ց ավելի 17	Անժա 18	Ընդա 19
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			9,373,632						220,000	9,593,632
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			125,013	313,754			37,998		63,944	540,709
Հաճախորդներին տրված վարկեր և Արժեթղթեր, այդ թվում՝	3,131,493	6,636,145	-	15,513,286	6,032,742	7,748,581	17,894,863	6,726,220		63,683,330
	-	-	-	6,720,257	3,680	-	-	-	115,036	6,838,973
առևտրային նպատակով պահվող				450,205						450,205
վաճառքի համար մատչելի									115,036	115,036
մինչև մարման ժամկետը պահվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված Այլ պահանջներ	18,000	37,597	3,180,672	27,056	8,000	89,700	117,300		4,622,553	8,100,878
Պայմանագրային պահանջներ**										-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	3,149,493	6,673,742	12,679,317	22,574,353	6,044,422	7,838,281	18,050,161	6,726,220	5,021,533	88,757,522
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով	1,056,951	3,735,454	9,827,157	7,286,217	1,506,703	4,498,829	18,309,902	2,994,974	63,881	49,280,068
II խմբի արտարժույթով			55,296							55,296
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				63,346		63,346				126,692
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	3,129,873	6,637,765		22,474,255	6,036,422	7,685,234	17,932,861	6,726,220		70,622,630
Անտրոկոս	19,620	35,977	12,679,317	36,752	8,000	89,701	117,300		5,021,533	18,008,200
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.			1,253,773	14,675,539	1,601,049	506,394	1,295,394	1,091,659	-	20,423,808
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, ցպահանջ ավանդներ			10,071,405	5,074,307	4,285,188	10,568,687	18,632,798	7,282,487		55,914,872
Ժամկետային ավանդներ			9,443,075							9,443,075
Ժամկետային ավանդներ	-	-	187,118	5,074,307	4,285,188	10,568,687	18,632,798	7,282,487		46,030,585
այլ			441,212							441,212
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված առժեռաբեռի գծով										-
Այլ պարտավորություններ			1,176,235						9,476	1,185,711
Հետհաշվեկրային պայմանական			1,373,745	48,367	48,186	1,282,745	494			2,753,537
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			12,501,413	19,749,846	5,886,237	11,075,081	19,928,192	8,374,146	9,476	77,524,391
Այդ թվում՝										-
I խմբի արտարժույթով			3,404,000	9,683,041	4,294,684	6,433,996	15,205,128	1,373,393		40,394,242
II խմբի արտարժույթով			19,143							19,143
"Խոշոր" պարտավորություններ*			1,303,182	8,041,215	2,169,616	1,029,102	6,945,542	4,304,466		23,793,123
Այդ թվում՝										-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				67,606		67,607	2,030	10,933		148,176
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			5,784,479	19,634,195	5,886,237	11,007,475	19,928,192	8,361,183		70,601,761

Անդրոկոս			6,716,934	48,045					9,476	6,774,455
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	3,149,493	6,673,742	177,904	2,824,507	158,185	- 3,236,800	- 1,878,031	- 1,647,926	5,012,057	11,233,131
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով	1,056,951	3,735,454	6,423,157	- 2,396,824	- 2,787,981	- 1,935,167	3,104,774	1,621,581	63,881	8,885,826
II խմբի արտարժույթով	-	-	36,153	-	-	-	-	-	-	36,153
Վոփոխվող տրոսադրույքների համար	-	-	-	- 4,260	-	- 4,261	- 2,030	- 10,933	-	- 21,484
Ֆիքսված տրոսադրույքների համար	3,129,873	6,637,765	- 5,784,479	2,840,060	150,185	- 3,322,241	- 1,995,331	- 1,634,963	-	20,869
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք			177,904	2,824,507	158,185	- 3,236,800	- 1,878,031	- 1,647,926	5,012,057	11,233,131

* “Խոշոր” պարտավորություններ՝ տողում լրացվում են բոլոր այն պարտատերերի նկատմամբ բանկի պարտավորությունների (ներառյալ՝ տոկոսագումարները) գումարները, որոնց անհատական պահանջների հանրագումարները բանկի
** “Պայմանագրային պահանջներ” տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված (հաշվեկշռում կամ հետհաշվեկշռում չարտացոլված), սակայն պայմանագրով նախատեսված ստացվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)
*** “Պայմանագրային պարտավորություններ” տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված, սակայն պայմանագրով նախատեսված վճարվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման

Ծանոթագրություն 33.<Կապիտալ և կապիտալի համաժեքություն>

Ծանոթագրություն 33-ում ներկայացվում են կապիտալի վերաբերյալ բացահայտումներ, այդ թվում՝

Կապիտալի գործիքներ	31/03/2015
այլ կապիտալի գործիքներ*	31,457

*«ԱՔՌԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ» ՓԲԸ վարկային բյուրոյի,<Արքա» ՓԲԸ-ի արժեթղթերը և<Արցախ<ԷԿ> ԲԲԸ

Ընդհանուր կապիտալի և Ն1 նորմատիվի ցուցանիշները առ 31 մարտի 2015թ.

Ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը	9,377,248	7,689,464	13,126,693
<< կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի	5,000,000	5,000,000	5,000,000
Ն1(%)	13.51	11.02	9.95
<< կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	12	12	12
ամսաթիվը	31/01/2015	28/02/2015	31/03/2015

<Հաշվետու ժամանակաշրջանում բանկը չի խախտել կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները :

Ծանոթագրություն 34.<Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք>

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունվետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով: Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

-Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք

-Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված դիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր

Ֆիքսված մարման ժամկետով արժեթղթերը դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության: Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա

Ծանոթագրություն 35<Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում>

Բանկը հեջավորում չի իրականացնում :

Ծանոթագրություն 36. <Ապաճանաչում>

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

-վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,

-Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական

Ծանոթագրություն 37.<Գրավադրված ակտիվներ>

Բանկը չունի գրավադրված ակտիվներ :

Ծանոթագրություն 38.<Ընդունված գրավ>

Գրավով ապահովված ակտիվների ընդհանուր գումարը կազմել է 135 830 248 հազ.դրամ:

Ծանոթագրություն 39.<Պարտավորությունների չկատարում/խախտում>

Բանկը չունի չկատարված/խախտված պայմանագրային պարտավորություններ :